

ΙΑ΄

ΣΚΟΡΠΙΕΣ ΞΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ

Η ΙΔΑΝΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

ΑΝΕΜΟΜΑΖΩΜΑΤΑ

ΕΧΕΤΕ όλο να μου πη-
τε: "Όλο για την Κυ-
βέλη και τη Μαρίκα Κο-
ποπούλη μας μιλάς, έκ-
φράζεσαι γι' αυτές με θαυ-
μασμό κι' ένθουσιασμό, ό-
λο γύρω μας τα φέρνεις
χωρίς να μας λές και την
άλθθεια. 'Επί τέλους δεν ήσουν νέος τότε και νέος με καρδιά μάλι-
στα, σαν καλλιτέχνης που είσαι; Πώς πέρασες κοντά απ' τις έκαι-
ρετικές αυτές γυναίκες άσχημης; "Η νηρόπεσσα να μας πής πώς
τις αγάπησες και κείνες σ' απέκρουσαν; Γιατί δεν μας ζουλογιόσασα
τόν κορμό σου πόνο; Γράψιμο θα πη έξουλόγησες κι' ασφαλώς απ'
όλα τα γραφήματα τα ώραιότερα είνε έκείνα που οι συγγραφείς μας
δηγούνε της ζωής τους τούς πόνους. "Η φοβάσαι μη τα διαβα-
σουν κι' ή ίδιες και μάθουν πώς τότε σ' έβλεπαν να ήτοφέρεις;

Δεν θέλεις δηλαδή σήμερα, ύστερ' από τόσα χρόνια, να πατε-
νωθής μπροστά τους; Γιατί τότε περιφάνεια; "Η έχεις ιδέα πώς
μπορεί να θυμώσουν μαζί σου; Τότε, αν κι' είσαι συγγραφέας, δεν
ξέρεις τις γυναίκες. Και ή πιο τρανή πραγμασία κυλακένεται και
με του πατεινότερου ύπκρου της τό ερωτικό βλέμμα. Μά κι' αν ή-
ποθέσουμε πώς θα θυμώσουν, γιατί έτόλμησες κάποτε έσθ και να δια-
νοήθεις μια ερωτική με μεγάλες πρωταγωνίστριες εύτυχια, δεν θα ή-
χουν καθόλου δίκιο. Γιατί στο κάτω-κάτω της γραφής, ύστερ' από
τόσα χρόνια κι' ένα έγγραφο παραγράφεται, όχι ένας έρωτας, μά-
λιστα όταν έμεινε στο στάδιο της άποψης, τί λέω; άκόμα λιγω-
τερο, στην κατάσταση μας έντελώς διανοητικής άνεμετικής επιθυ-
μίας.

Μά κι' αν δεν έννοιώθεις τό θάρος να
πετάξης τόπο ψηλά στις κορυφές του θεά-
τρου, επί τέλους πές μας σε ποιά χθονιά-
ότερα έδάφη έφράξες τα δίχτυα σου; Μέσα
στά παραπήλινα έξοσες τόσα χρόνια. Δεν
είχες κι' έσθ κανένα ειδύλλιο ερωτικό; Τόν
καλόγερο θέλεις να μας κάνης;

Μη με βάλετε μπροστά κι' άφήστε με και
μένα να μιλήσω και ν' απολογηθώ. Ναί, ά-
κριβώς, τόν καλόγερο θέλω να κάνω, ή μά-
λλον δεν θέλω να τόν κάνω, γιατί άληθινα έ-
ννοιον τόν καρμό ήμουν ένας καλόγερος, ένας
άσχημης. "Όσο με ξέρετε και τώρα με δια-
βάσετε, βέβαια θα έχετε σιάσει στα γέλια.

Μ' αυτό θα πη πώς δεν με ξέρετε καλά.
"Όταν λέω πώς ήμουν καλόγερος, να σπεν-
νοήσατε, δεν μιλάω για τό σώμα μου. Βέ-
βαια μέσα στη θάλασσα ζούσα κι' όχι στό
μοναστήρι, άπου οι καλόγεροι φοβούνται, κι'
τό νερό άκόμα ν' άγγίξει τό σώμα τους, για
να μη φύγουν του βαπτίσματος τά μύρα.
Λοιπόν με τά πλοία που ταξείδευα σε διά-
φορες χώρες και πολιτείες και στη θάλασσα
κυλιόμουνα και στη στεριά άκόμα όσον τό-
φρανε ή τύχη, όταν στα διάφορα λιμάνια έ-
διναν έξω και γλενωόσα με τούς άλλους
συναδέλφους.

Λοιπόν, όταν μιλάω για καλογερωτή, έν-
νοώ την ψυχή μου έκείνης της εποχής, που
δεν ήθελε να δοθή σε γυναίκα, μά να είνε
λόλοληρη άφοσιωμένη στην άποστολή της,
στην Τέχνη. Μπορώ μάλιστα να σάς πώ,
πώς τ' άκόλαστα αυτά γλέντια του ναυτικού,
εφύλαξαν την ψυχή μου να πισωτή και να
παρασυρθή. "Έκαινα δηλαδή, χωρίς να τό ξέ-
ρω τότε, έκείνο που λέει κάπου ό "Όσαό
Ουάιλντ: «'Αφίνο τό σώμα μου να κυλιστή
στη λάσπη, για να μείνη άλόβητη ή ψυχή
μου».

Θά με ρωτήσετε πάλι, και πολύ δίκαια: «Μά με τά σωστά σου
δεν ερωτεύουσιν, βρέ Παντελή, γιατί νόμισες πώς είχες μια μεγάλη
άποστολή στην Τέχνη;»

Μά είνε περιπτώ να σάς επαναλαμβάνω πάλι τά ίδια που σάς είπα
στα προηγούμενα σημειώματά μου, πώς δηλαδή τότε ήμουν μια έν-
τελής κομική ύπαρξις—όχι μόνο έγω, μά και άρκετοι άλλοι— που
έννοώμα πώς είμα ό υπεράνθρωπος του Νίτσε. "Ένας υπεράνθρωπος
λοιπόν δεν μπορούσε ποτέ ν' άγαπήση, να έχη τέτοιες ανθρώπινες
άδυναμίες.

"Έπειτα ό Νίτσε μας είχε διδάξει να μισούμε τη γυναίκα. Μας
έλεγε πώς όποιος πάει κοντά στη γυναίκα, πρέπει να κρατή καινού-
στια, λές πώς όλοι οι άντρες έπρεπε να γίνουμε άξιοματικοί της
καβαλαρίας!

Μας έλεγε επίσης πώς ό άντρας αγαπάει τόν κίνδυνο και τό παι-
χνίδι, γι' αυτό αγαπάει και τη γυναίκα, γιατί είνε τό πιο επικίνδυνο

παιχνίδι. Λοιπόν, πώς να
μιλεχτούμε έμεις με τέτοια
επικίνδυνο παιχνίδι, τη σπι-
μη που δεν είχαμε καρμό να
χάνουμε; "Η δόξα είχε ά-
νοήξει τά φτερά της και μας
περιέμενε να πάμε από κάτω
για να κλωσήση ύπεράνθρω-
ποις!

"Έπειτα κι' ό "Ιψεν, που
ήταν τότε της μόδας και σε
ήταν τότε της έντύπια απ' τούς άλλους,
συνεπλήρωσε του Νίτσε τις επαγγελίες. "Έλεγε πώς ό έρωτας δεν
είνε προχώρημα, άλλα σταμάτημα. Μας έλεγε πώς έμεις οι καλλιτέ-
χνες πρέπει να είμαστε νεκροί, να μη ζούμε. Ζωή δεν υπάρχει για
μας, μονάχα Τέχνη. Τη γυναίκα πρέπει να τη βλέπει ό Γλύπτης μόνο
σαν μοντέλο, όχι σαν μια ζωντανή ύπαρξι.

Κι' έβλέπαμε τότε κι' έμεις ό ήλιθιο υπεράνθρωπος όλες τις γύ-
ρω μας γυναίκες σαν μοντέλα, που θα μας οδηγήσουν να πλάσουμε
τις ήρωίδες τών έργων μας. Και τώρα που εδυντήσαμε έμεις οι
νεκροί, γέροι πειά, και συνήλαμε απ' τη βλακεία μας, φεύ, τά
μοντέλα δεν μας θέλουν πια! Μά πές τώρα κι' αν μας ήθελαν, τί
να τά κάναμε;

"Ό "Ιψεν μας έλεγε επίσης σ' ένα απ' τά καλύτερα έργα του, στό
«Γιάννη, Γαβριήλ, Μπόφρανσν», ότι ή Ιδανική γυναίκα δεν βρούκεται
πουθενά, παρά σε κάποιες ίσως άγνωστες χώρες. Αυτό τά λόγια δη-
λαδή τά βάλε στο στόμα ενός γέρου άποτυχημένου δραματικού συγ-
γραφέα, που περιφέρει χρόνιαλόλοληρα ένα έργο του από θεάτρο σε
θεάτρο, χωρίς να γίνη δεκτό κι' όλο τό θεωρούν και τό ξαναθεω-
θώνει, με την ιδέα πώς είνε άριστοέργημα. Λοιπόν, ή τραγική αυτή
ύπαρξι, όπως πιστεύει στό έργο του, έτσι
πιστεύει πώς κάπου ίσως βρούκεται και ή Ι-
δανική γυναίκα.

Δεν ξέρω γιατί, έγω ό μισογύνης έννεκα
Νιτσαϊμού και "Ιψενισμού, όσον διάβαξα και
ξαναδιάβαξα, από τά μερά μου μεπιάτα, αυτά
τά λόγια του άποτυχημένου δραματικού συγ-
γραφέα του "Ιψεν, που έρχόταν στο νου μια
σαφή της έντελής παιδείης μου ήλικίας, δ-
ταν άκόμα φορούσα παντελόνα.

Με είχε σταθεί ό πατέρας μου σε μια δα-
νεισική βιβλιοθήκη για να του άλλαξω κά-
τιο Γαλλικό βέλιο. "Έκει συνάντησα μια
γνωστή κυρία, οδοντογιατριά μας φίλη, λιγά-
κι συγγενή μας και γυναίκα ενός τότε νέου
και όραίου άξιωματικού του ναυτικού, που έ-
πτα εύτύχησα να τόν έχω προϊστάμενο σ'
όλη τη ναυτική μου ζωή.

Τίν χωρέματα με σεβασμό, έκείνη με
χάιδεψε και μου είπε:

—Ψάχνω να βρω βέλια για τόν άντρα
μου. Μά δυστυχώς δεν ξέρει ξένες γλώσσες
και δεν υπάρχουν "Ελληνικά βέλια για ναυ-
μαχίες και ναυτικά κατορθώματα.

Γιατί αυτή ή κοινότητα να μου κάνη τόση
έντύπια, ώστε να μη την ξεχάσω ποτέ πια
στη ζωή μου; Γιατί όταν είχα γίνει μισογύ-
νης, πάντα έρχόταν στο νου μου αυτή ή γυ-
ναίκα, σαν μια έξαίρεσις, σαν μια γυναίκα
που ήθελε να γαλουχήση τόν άγαπημένο άν-
τρα της με ναυτικά κατορθώματα και ναυ-
μαχίες για να τόν δη μά μέρα μεγάλο; Και
ροτούσα πάντα, γιατί άραγε έλαβε ύπ' όψη
ένα παιήσπαιδο με κοντά παντελόνα και του
είπε αυτά τά όραία λόγια; Μήπως την οδη-
γούσε σ' αυτό κάποια Μοίρα που βλέπει τά
μέλλοντα ή την έσπραχνε κάποια προαισθήσι;

Μά δυστυχώς ή γυναίκα αυτή πέθανε
νέα. «'Όν ό Θεός φιλεί, άποθνήσκει νέος».

Και όταν μια φορά, ύστερα από καρμό είχα τόν άντρα της κυβερ-
νήσι, μια βραδιά διάβαξα στό διαμέρημα τών άξιωματικών ένα Ρωσ-
σικό βιβλίο μεταφρασμένο Γαλλικά. Τό είχε γράψει κάποιος Ρώσος
άξιωματικός, αυτόστις μάρτυς της ναυμαχίας της Τσουσίμας στο
Ρωσοϊαπωνικό πόλεμο. "Έξαιφρα άνοίγει ή πόρτα και μπαίνει μέσα
ό κυβερνήτης. Μου λέει:

- Τι διαβάσεις αυτόν, Παντελή;
- Κάτι για τη ναυμαχία της Τσουσίμας. 'Επιγράφεται: «'Η ά-
γωνία ενός θαριετού».
- Ν' άκούσουμε και μεις λοιπόν! Είνε γαλλικά όμως.
- Δεν περφόζει, κύριε κυβερνήτα, θά προσπαθήσω να σάς τό με-
ταφράσω προχείρως.

"Αρχισα λοιπόν να διαβάω σιγά-σιγά απ' εύθείας στό "Ελλη-
νικά. Τό θεωρούσα αυτό που έκανα και σαν ένα μνημόσυνο στη νεκρή.
"Έκείνος άκουγε με προσοχή τούς υπεράνθρωπους άγώνες τών
Ρώσων, τόν ήρωισμό τους, την ψυχική τους δύναμη, που με μαρμά

Ο Ναύαρχος Παύλος Κουντουριώτης.

ομοιοπαθία, με πληρώματα άγνοαστα και αξιωματικούς της περιπέτειας, ξεκίνησαν μίλλια δρόμους ως την Αποστάτη Αμασολή, πληγώνοντας προς βέβαια καταστροφή, μόνο και μόνο για να σώσουν το γόητρό τους, την τιμή τους. Και σε μία στιγμή όταν ο συγγραφέας έβαζε να μιλήσει τον ίδιο το Ρώσο ναύαρχο Ροζενστένκο, την ψυχή αυτής της πολέμης, της γενναίας ναυτικής επιχειρήσεως, είδα τον κυβερνήτη να δακρύζει.

Σαναθημήθηκα την πεθαμένη κι όταν την νύχτα κλεισθηκα στην καμπίνα μου για να κοιμηθώ, είπα στον εαυτό μου, χωρίς να το πω ποτέ σε κανέναν άλλον, σαν κάτι ιερό που κρύβει κανείς με προσοχή στα βάθρα της ψυχής του, είπα μέσα μου, πως αυτός ο άνθρωπος θα γίνει για μένα μεγάλος, θα είναι ο ναύαρχος που θα οδηγήσει τον Έλληικό στόλο στη Νάη.

Δεν πέρασαν πολλά χρόνια, και στά νησιά του Αιγαίου αντίλαλοις μία μέρα το καυτόν. Σ' ένα άπ' αυτά τα νησιά ήμου κι εγώ με το άρμα της κατοχής. Η νησιώτισες και οι νησιώτες, οι πιο γέροι δηλαδή, γιατί οι άλλοι ήσαν στρατιώτες στον έθρο, μέσα στις έκαλησιες, με τους δεσποτάδες μαζί και τους πατάδες γονατοί, ξεκιναν δεισι για τη νίκη του Έλληικού στόλου. Άλλως απέλπισα!

Πανε ή νίκες του στρατού, πάει κι' ή Θεσσαλονίκη! Και στά νησιά γενική σφαγή! Όλοι θα περνούσαμε άπ' το μαγαζί του έθρου. Εγώ ήμου ήρωας. Όχι πως είμα ήρωαίος και παλληκάρι, να γιατί είμα περνήθρι στο άπτρο του Παύλου Κουντουριώτη, γιατί βέβαια είναι παρικό να είς ποί πως περ ή αυτού πρόκειται. Από πάνω μας φτυχίστε κάποια ψυχή και μας παρτίστε.

Όταν όλα τελειώσαν καλά εγώ φηθήσα κάποιο όνομα ήσαν το όνομα της γυναίκας έ νείνης, που όταν ακόμα ήμου παιδάκι, με χάιδεσε και μου είπε πως φάιντο να βρη βέβλια για να κάνω τον άντρα της μεγάλου. Μά αυτή δεν ήταν παιδ μαζί μας, για να δη τα όνειρά της ζωντανεύου.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Τό ΙΒ' μέρος.

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΤΡΟΠΑΙΟ

Ό περιφημος Ιταλός φιλόλογος και έλληιστής Φιλέφος, ο οποίος ήπρηξε μαθητής του σοφού Ιωάννου Χρυσολογού και πήρε γυναίκα την πινεύμορφη θυγατέρα του Θεοδώρου, ήρθε κάποτε σε διάσταση έξ αίτίας της παραγωγής μιας έλληισκής λέξεως με τον Έλληνα φιλόλογο Τιμόθεο, δεινόν κι' αυτόν περ ή γραμματικά.

Οι δυο φιλόλογοι, βλέποντας ύστερ από μεγάλη και πεισματωδή συζήτηση, ότι δεν κατέληξαν σε κοινή συμφωνία, απορρίψαν να καταφύγουν για τη λύση της διαφοράς των στην κρίση ενός τρίτου. Έτοχημάτισαν μάλιστα, ότι σε περίπτωση που θα έκανε ο Φιλέφος, να πληρώσει ένατό τάλλαρο στον Τιμόθεο. Άν δε έκανε ο Τιμόθεος, να κόρη και να δώσει στον αντίπαλό του τη γενειάδα του!..

Ό κριτής, στον οποίο κατέφυγαν, αφού συμβουλευτήσε διάφορα παλιά λεξικά και άλλα κιτάκια, απέφρανή ύστερ του Φιλέφου, ο οποίος έτσι βγήκε νικήτης και άπείρησε την εκπλήρωση της συμφωνίας των έξ μέρους του νικημένου.

Ό άτυχής Τιμόθεος έκτεπνε, έλαψε, πρόσφερε χρήματα για να μην πάθη το γεφύλι που τον περιμενε, αλλά ο αντίπαλός του στάθηκε ανένδοτος... Ένωσισε με κάθε τρόπο να πάρη τη γενειάδα του Τιμόθεου. Κι' όταν τέλος την πήρε, την κόρφασε στη διδασκαλική του έδρα σαν περίλαμφο πρόπαιο!

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΕΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Άπό τα ποιητά μουίσε της γυναίκας ή λέρονα κι' από τα έρωτα τό φεΐδι.

Άριστοτέλης
Η γυναίκα είναι ένα πλάσμα που δεν επδέχεται κανέναν όρσείο.

Λαμπέρ
Τρία πράγματα άγάπησα υπερβολικά, χωρίς να υπερέσω όμως να τα έσηγίσω: τη ζωγραφική, τη μουσική και τις γυναίκες.

Φορτενέλλη

ΑΠΟ ΤΟ ΕΝΔΟΣΘΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΧΟΥ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗ

Ό τιμωρημένος αξιωματικός. Πώς έκανε ένα πρώτης τάξεως ταξιδάκι άναφυχής. Όπου εμφανίζεται το «Μετρητιέ». Ό αδελφός του ναύαρχου θέλει να παρακολουθήση τη ναυμαχία. «Υπάγε εις τό νεσοκομείον!...». Τά τουρκικά πεισμακά πεύ δεν κάνουν για... ναυμαχίες. Στην Κρήτη. Κανεβάρε και Κουντουριώτης, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ό ναύαρχος Κουντουριώτης διακρινόταν πάντα για τον ύπρησιακό του ζήλο και την αυστηρότητά του, που ούδέποτε ήπρηξε άδωκη.

Κάποτε θέλησε να τιμωρήση για κάποιο παράπτωμα έναν κατώτερο αξιωματικό, και ή τιμωρία που τού επέβηλε ήταν πολύ πρωτότυπη. Τόν υποχρέωσε δηλαδή επί δυο βδομάδες να βρισκεται διαρκώς εν πλώ στα στενά των Δαρδανελίων.

Και επειδή τά πλοία που περιτολούσαν εκεί άλλαζαν κάθε τόσο, ο τιμωρημένος αξιωματικός αναγκαζόταν να επιβιβάζεται κάθε φορά στα νεσοκομεία πολεμικά για να συνεχίση την ποινή του.

Μετά μία βδομάδα ο πονετικός ναύαρχος τού χάρισε την ύπόλοιτη τιμωρία κι' ο τιμωρημένος αξιωματικός βγήκε μάλλον κερδοσμένος άπ' αυτή την ύπόθεση, αφού έκοψε κατ' αυτόν τον τρόπο ένα άπ' τα όρσαιοτερα ταξείδια άναφυχής.

Στις 23 Φεβρουαρίου, όταν τό «Μετρητιέ» βγήκε άπ' τα στενά μαζί με μερικά άνταγοτρίλλια, ο ναύαρχος πορεύατο τόν «Άβέρωφ» και μερικά άλλα πλοία κι' έπεισε προς συνάντησή τους. Σε μία στιγμή ή σάλληγγες σημαναν πολεμική έγχεση και οι αξιωματικοί κι' οι καίτες της ναυαρχίδος μας έπρεξαν να καταλάβουν τις θέσεις των.

Μέσα στον «Άβέρωφ» έπιχε να βρισκεται την ήμερα αυτή και ο αδελφός του ναύαρχου Ιωάννης Κουντουριώτης. Ματά τό κάλπικα λοιπόν, ο Ιωάν. Κουντουριώτης παρακάλεσε τόν ναύαρχο να τού επιτρέψη να παρακολουθήση τη ναυμαχία.

— Έσύ, είτε τότε ο Παύλος Κουντουριώτης στον αδελφό του, με πάς κάτω στο νεσοκομείο, που εινε φορακαμένο και βρισκεται σε άσφάλεια. Άφησε έμάς τούς στρατιωτικούς έδω για να κάνουμε τη δουλειά μας...

Κατά την έναρξη του Έλληνοτουρκικού πολέμου, έστειλαν από τό ύπορχειό τόν Ναυτικόσ από ναύαρχο μια έκτηση περ ή Τουρκικού στόλου, μαζί με διάφορες φωτογραφίες τών μονάδων που τόν άποτελούσαν.

Ό ναύαρχος πήρε στα χέρια του τις φωτογραφίες, τις κύτταξε μία στιγμή κι' έπειτα τις έδωσε στον επιτελάρχη του, λέγοντας με κάποια περιφρόνηση:

— Μ' αυτά δεν γίνονται ναυμαχίες.

Κατά την Κρητική Έπανόσταση του 1896, ο Παύλος Κουντουριώτης ήταν κυβερνήτης του «Άλφειού» και είχε διαταγή να παραμείνη, μπρός στα Χανιά. Έξαφνα τόν άνήγγειλαν, ότι ο Ιταλός ναύαρχος Κανεβάρο, ο οποίος διακούσε τούς ήνωμένους στόλους των Δυνάμειων, είδοκώσε διά σήματος τόν «Άλφειό» να εγκαταλείψη τά Κρητικά ύδατα.

— Τί να τού άπαντήσουμε, κύριε κυβερνήτη; ρώτησε τότε ο αξιωματικός της ύπρησίας τόν Κουντουριώτη.

— Ν' άνοιξετε τις μηχανοκώρτες, άπάντησε ο άπρόσμητος κυβερνήτης του μικροσκοπικού σκάφους, και να έτοιμάστε τά πυρομαχικά!

Η άπελτητική αυτή κίνηση έγινε άμέσως άντιληπτή κι' ο ξένος στόλαρχος δεν πόλημσε να επαναλάβη πτήν άξίωση τόν.